

11. Kobiety i mężczyźni po 50. roku życia powinni uczestniczyć w badaniach przesiewowych w kierunku raka jelita grubego.

Badania te powinny być prowadzone w ramach programów uwzględniających procedury kontroli jakości

Rak jelita grubego jest jednym z najczęstszych nowotworów złośliwych występujących w Unii Europejskiej. Jest to zarazem nowotwór łatwo wykrywalny na etapie zmian przedrakowych, a rokowania w przypadku rozpoznania choroby we wczesnym stadium są bardzo dobre. Dlatego właśnie znaczenie badań przesiewowych jest tak ważne. Sprzyja temu również znaczący postęp technologii badań obrazowych i innych metod diagnostycznych, jaki się dokonał w ciągu ostatnich 30 lat. W latach 60. XX wieku po raz pierwszy zastosowano testy na krew utajoną w kale. Od 1970 r. stosowana jest kolonoskopia (wziernikowanie całego jelita grubego). W połowie lat 70. Wprowadzono sigmoidioskopię (wziernikowanie odbytnicy i esicy) z zastosowaniem giętkiego wziernika, która zastąpiła wykonane po raz pierwszy w 1870 r. badanie z zastosowaniem wziernika sztywnego. Sigmoidoskopia z wykorzystaniem wziernika giętkiego jest alternatywną lub uzupełniającą metodą przesiewową, której skuteczność już wielokrotnie potwierdzono. Kolonoskopia – bardziej dokładna w porównaniu z badaniem kału na obecność krwi utajonej – jest skuteczniejsza, chociaż oczywiście znacznie droższa.

Niestety pomimo coraz większej liczby dowodów na skuteczność badań przesiewowych w kierunku raka jelita grubego, większość mieszkańców krajów wysoko rozwiniętych nie została objęta takim badaniem. Sytuacja ta oznacza utratę możliwości zapobiegania około ¼ ze 138 000 zgonów z powodu raka jelita grubego, jakie każdego roku odnotowuje się w krajach Unii Europejskiej. Obecnie zaleca się wykonywanie badań przesiewowych na krew utajona raz na 2 lata, choć opłacalność wykazano także w przypadku wykonywania tego badania raz w roku.

W Polsce od 2000 r. prowadzony jest pilotażowo program przesiewowy, w ramach którego raz na 10 lat wykonuje się kolonoskopię. Jest on realizowany w ponad 80 ośrodkach na terenie całego kraju i finansowany przez Ministerstwo Zdrowia.

